

Aan De Minister-president
Ministerie van Algemene Zaken
Postbus 20001, 2500 EA Den Haag

CC Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, mevr. Mr. A. (Ankie) Broekers-Knol
Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, bestuur & directie

Betreft Brandbrief falend lhbt-beleid lhbt-asielzoekers
Referentie 2021-03-01 Brandbrief falend lhbt-beleid lhbt-asielzoekers
Groningen 1 maart 2021, pagina 1 van 8

Geachte Minister-president Rutte,

Wij schrijven u deze brandbrief naar aanleiding van een situatie die symbool staat voor de bijna dagelijkse meldingen van onveilige situaties bij lhbt-asielzoekers die LGBT Asylum Support ontvangt. Volgens ons ontbreekt in de praktijk in alle opzichten de menselijke maat.

Afschrikwekkend, buitensporig en onverschillig zijn de typering die passen bij het optreden op 10 februari j.l. door medewerkers van het COA en de politie in azc Ter Apel. Wat een reguliere transfer had moeten zijn naar een ander azc van een Russisch transgender/lesbisch koppel en hun zesjarig zontje, escaleerde in korte tijd met onevenredig veel machtsvertoon in wat eerder doet denken aan een deportatie. Hun verhaal, wat op social media is gedeeld onder de titel *'Hoe een transfer door het COA een deportatie werd'*, is als bijlage gevoegd aan deze brandbrief.

De reden om u aan te schrijven is tweeledig. In eerste instantie de zorg die wij namens lhbt-asielzoekers nadrukkelijk uitspreken over het bovengenoemde voorbeeld. De mate van bedreiging en intimidatie door het COA als ook de politie in uniform waarbij een kind aanwezig was, kan enkel als buitensporig beschouwd worden. De menselijke maat was volledig zoek. De tweede reden is dat stevast de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid alle signalen die wij melden middels vele brandbrieven over onveilige situaties in opvanglocaties voor lhbt-asielzoekers beantwoordt met dat zij zich niet herkent in de geschetste situaties. De staatssecretaris baseert zich op eenzijdige rapportages van het COA. Echter bij de bovengenoemde situatie was LGBT Asylum Support zelf opgetuigd.

Achterstanden Task Force - IND bij asielaanvragen op basis van lhbt

Het is algemeen bekend dat er enorme achterstanden zijn in de afhandeling van asielaanvragen in Nederland waardoor opvanglocaties overvol zijn. Anders dan de berichtgeving van de staatssecretaris, is de achterstand in afhandeling in vrijwel alle lhbt-asielzaken te wijten aan het feit dat bij de Task Force de benodigde expertise aan gekwalificeerde IND medewerkers volledig ontbreekt. In alle bij ons bekende zaken verwijst de Task Force hierdoor naar een verlengde procedure. Met als gevolg hiervan lange wachttijden en verblijven in azc's van langer dan twee jaar. Bovendien staan asieladvocaten geen middelen meer open om tegen niet tijdig horen door de IND te kunnen reageren. Ook hier heeft LGBT Asylum Support de staatssecretaris over aangeschreven, echter tot op heden zonder enig verandering in beleid.

Motie in Tweede Kamer aanpak veiliger azc voor kwetsbaren waaronder lhbt

De gehele groep van lhbt-asielzoekers lijdt onder de huidige situatie als uiterst kwetsbare groep die het meest gediscrimineerd worden in de opvanglocaties. Daarover heeft LGBT Asylum Support in 2020 twee onderzoeksrapporten uitgebracht *'Keep it Silent'* en *'We feel Unsafe'*. Eind 2020 is hierop een motie in de Tweede Kamer aangenomen. Deze motie houdt in dat voor eind januari 2021 een plan van aanpak had moeten komen door het COA om de veiligheid van kwetsbare groepen zoals lhbt als ook vrouwen te verbeteren. Ook om met een verbetering te komen van de registratie van meldingen van onveilige situaties.

Zo geeft in het onderzoeksrapport *'We feel Unsafe'* 85 % van de ondervraagden aan gediscrimineerd te zijn in hun azc, 64 % geen contact met de speciaal aangestelde lhbt-coördinatoren heeft en slechts 35% de problemen met deze coördinatoren kon bespreken. Tenslotte geeft 89% aan een azc enkel voor lhbt-asielzoekers als oplossing te zien. Het COA negeert alle feiten en conclusies uit het rapport en heeft tot nu toe nagelaten om maatregelen te nemen om azc's veiliger te maken.

Stichting LGBT Asylum support zet zich breed in voor LHBTI (lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en interseksuele) asielzoekers in Nederland en werkt nauw samen met diverse LHBTI-belangenorganisaties in Nederland om zo niet alleen een vangnet maar ook een gids te zijn.

IBAN NL47 TRIO 0212 4621 72
KvK-nummer 65463269

p/a Noorderstationsstraat 40, 9717 KP Groningen
Sandro Kortekaas, voorzitter 06 1940 70 30
www.lgbtasylumsupport.nl
www.facebook.com/LGBT-Asylum-Support
info@lgbtasylumsupport.nl

Geen opvolging van meldingen

Het Russische transgender/lesbisch koppel is één van vele voorbeelden waarin het COA niet gereageerd heeft op de meldingen van LGBT Asylum Support. Tot op het moment van het schrijven van deze brandbrief verbleef een Russisch homoseksuele asielzoeker met een psychische stoornis negen dagen lang in een onverwarmde omgeving als onderdeel van een 'time-out' maatregel van het COA, terwijl de buitentemperatuur ver onder het vriespunt (tot -10 °C) was. Het COA deed niets met de meldingen totdat LGBT Asylum Support de politie alarmeerde. Erger nog, meldde LGBT Asylum Support aan het COA dat de vrijheidsbeperkende maatregelen niet waren afgegeven waarmee feitelijk onrechtmatig. Alsnog na deze melding overhandigde het COA een geantidateerde brief aan deze Russisch homoseksuele asielzoeker.

In een ander voorbeeld werd in december 2020 een Marokkaans lesbisch asielzoekster met een visuele beperking twee dagen achtereenvolgens belaagd en mishandeld door een landgenoot vanwege haar seksuele geaardheid. Het COA deed niets met alle signalen van onveiligheid. Ook hier schakelde LGBT Asylum Support de politie in als ook de burgemeester van Den Helder om slachtoffer en dader van elkaar gesepareerd te krijgen.

In de zomer van 2020 werd Happy – inmiddels een begrip in Nederland van homofoob geweld in azc's – belaagd door landgenoten en overgoten met kokend water. Het COA stuurde haar met tweede graads brandwonden en helse pijnen terug naar haar eigen azc zonder dat haar vriendin haar mocht begeleiden. De reis duurde ruim vijf uur. Het COA als ook de staatssecretaris herkende zich niet in geschetste situaties.

En sinds vrijdag 26 februari de tragische zelfdoding van de Chinese trans vrouw Marlon, voor wie wij in maart 2018 meerdere malen de staatssecretaris aanschreven. Marlon vroeg zwaar getraumatiseerd in Nederland asiel aan als slachtoffer van conversietherapie die zij in China verplicht moest ondergaan. In haar azc werd zij onder bedreiging van een mes door twee Arabische mannen verkracht. Het COA volgde alle signalen en meldingen niet op om slachtoffer en daders van elkaar te scheiden waardoor zij niet vanuit een veilige omgeving aangifte durfde te doen. Voor haar was dit het kantelpunt in haar verblijf in Nederland waarna vele suicidepogingen – ondanks haar tijdelijke verblijfsvergunning voor een jaar – volgden. Omdat Marlon geen aangifte durfde te doen, zijn de daders nooit vervolgd.

Vanaf juni 2020 heeft LGBT Asylum Support meer dan 200 – waaronder zeer ernstige – meldingen bij het COA ondergebracht van onveilige situaties van lhbt-asielzoekers zonder inhoudelijke terugkoppeling. Er zijn meerdere azc's waar deze meldingen door LGBT Asylum Support op geen enkele wijze worden opgevolgd.

In het genoemde voorbeeld van het Russische transgender/lesbisch gezin, alles wat er vervolgens in deze azc die dag plaatsvond, miste de menselijke maat, de aandacht voor het individu. Miste de bescherming van een kind van amper zes jaar oud die niet eens de kans kreeg om afscheid te nemen van zijn school, en alle vormen van machtsvertoon meemaakte. Miste het feit dat het om getraumatiseerde vluchtelingen gaat die in Rusland onderdrukt en opgepakt zijn vanwege hun identiteit en hier voor hun veiligheid komen. Miste de zorg en vertrouwen die het COA als ook politie in deze azc had moeten uitdragen. In alles wat er vervolgens in deze azc die dag plaatsvond, miste een lhbt-beleid waar we ons al jaren in opvanglocaties hard voor maken.

Onderzoeksrapporten LGBT Asylum Support

De onderzoeksrapporten die LGBT Asylum Support in 2020 samenstelde op basis van informatie, kennis en ervaring door onze achterban van lhbt-asielzoekers, is er een duidelijke conclusie. *"We willen beschermd worden in een omgeving waarin we nog steeds de landgenoten tegenkomen waar we voor gevlucht zijn."* Echter het COA lijkt meer te geven om haar eigen imago dan structurele aanpak van discriminatie van lhbt-asielzoekers.

De bovenstaande situaties als ook de situatie die zich in azc Ter Apel afspeelde, laten een patroon zien waarbij we constateren dat overheid – die bescherming zou moeten bieden in een opvanglocatie – het volledig liet afweten en zelfs misbruik maakte van hun afhankelijke positie. Voor deze bedreigde lhbt-asielzoekers is daarmee hun recht op bescherming ernstig geschonden en dat is wat ons betreft onaanvaardbaar.

Al lang pleit LGBT Asylum Support ondersteund door de medeondertekenaars voor aparte opvang voor lhbt-asielzoekers middels lhbt-units of door middel van een eigen azc. De staatssecretaris is van oordeel dat dit geen afspiegeling van de maatschappij is. De positie van de staatssecretaris is reeds ingehaald door de werkelijkheid. De gemeente Utrecht heeft inmiddels een aparte opvang gecreëerd voor dakloze lhbt+ personen. Daarnaast is de huidige opvangvorm zeer zeker allesbehalve een afspiegeling van de maatschappij, immers 85% zou zich dan door Nederlanders gediscrimineerd moeten voelen. Dat is niet de Nederlandse samenleving zoals wij kennen.

Stichting LGBT Asylum support zet zich breed in voor LHBTI (lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en interseksuele) asielzoekers in Nederland en werkt nauw samen met diverse LHBTI-belangenorganisaties in Nederland om zo niet alleen een vangnet maar ook een gids te zijn.

IBAN NL47 TRIO 0212 4621 72
KvK-nummer 65463269

p/a Noorderstationsstraat 40, 9717 KP Groningen
Sandro Kortekaas, voorzitter 06 1940 70 30
www.lgbtasylumsupport.nl
www.facebook.com/LGBT-Asylum-Support
info@lgbtasylumsupport.nl

Alle opvanglocaties van het COA hebben een eigen beleid als het gaat om lhbt-asielzoekers als ook het toestaan van groepsgewijs opvangen in lhbt-units. Er zijn daarmee opvanglocaties waar de lhbt-vertrouwenspersonen verantwoordelijkheid nemen en lhbt-asielzoekers een warm hart toedragen zoals het Russisch transgender/lesbisch koppel in hun nieuwe azc. Maar er is geen overkoepelend, vast lhbt-beleid waardoor lhbt-asielzoekers een veilige doorgang kunnen krijgen gedurende hun gehele asielprocedure.

Als minister-president bent u hoofdvantwoordelijke voor het kabinetsbeleid. Aangezien de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en het COA het nalaten om lhbt-asielzoekers adequaat te beschermen en menswaardig te behandelen, dringen wij bij u aan om als kabinet maatregelen te nemen waarbij opvolging van de aanbevelingen vanuit de rapporten van LGBT Asylum Support.

- *Invoering van beschermde lhbt-units en een overkoepelend, vast beleid in alle azc's voor lhbt-asielzoekers,*
- *Het verplicht stellen van cursussen voor lhbt-vertrouwenspersonen,*
- *Voorlichting naar COA medewerkers en ingehuurde beveiliging,*
- *Het toepassen van zwaardere maatregelen op alle vormen van discriminatie in opvanglocaties naar kwetsbaren, waaronder lhbt,*
- *Het toepassen van incidentenbeleid waarbij direct slachtoffer en pleger gescheiden worden,*
- *Alle azc's voorzien van een bord met uitleg over Grondwet Artikel 1 in verschillende talen,*
- *Breed gedragen voorlichtingscampagne Grondwet artikel 1.*

Namens Transgender Netwerk Nederland (TNN) en COC Nederland laat ik u weten dat ook zij zich grote zorgen maken over de situatie van LHBTI's in de asielopvang en de telkens terugkerende voorbeelden van situaties waarin zij onveilig zijn. Ook TNN en COC pleiten voor maatregelen als de bovenstaande om de situatie voor LHBTI's en andere kwetsbare groepen in de opvang te verbeteren.

Wij vragen u tenslotte dringend om als demissionair kabinet nog adequate maatregelen te nemen om een menswaardige behandeling en veilige omgeving voor lhbt-asielzoekers te waarborgen.

In afwachting van uw antwoord.

Hoogachtend,

Sandro Kortekaas

CDA Pride
Frank Buijs

PRIDE66
Eric Klaver

PvdA Roze Netwerk
Emine Bozkurt

Roze Links
Pieter Nijhoff

stichting
Jillis Bruggeman
Stichting Jillis Bruggeman
Edwin Maarleveld

Mankracht Rotterdam
John van Buuren

Out & Abroad
Bert van Malde

Prisma Groep
Isjed Ijaz Hussain

Rainbow Den Haag
Roel van der Wal

Secret Garden
Emir Belatoui

Sehaq
Nisrine Chaer

THE HANGOUT-070
Riyaz van Wegberg

Unwanted Words
Luis Bracamontes

Stichting LGBT Asylum support zet zich breed in voor LHBTI (lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en interseksuele) asielzoekers in Nederland en werkt nauw samen met diverse LHBTI-belangenorganisaties in Nederland om zo niet alleen een vangnet maar ook een gids te zijn.

IBAN NL47 TRIO 0212 4621 72
KvK-nummer 65463269

p/a Noorderstationsstraat 40, 9717 KP Groningen
Sandro Kortekaas, voorzitter 06 1940 70 30
www.lgbtasylumsupport.nl
www.facebook.com/LGBT-Asylum-Support
info@lgbtasylumsupport.nl

*Wanneer een transfer
door het COA
deportatie wordt*

Wanneer een transfer door het COA deportatie wordt (deel I)

*Buitensporige intimidatie en bedreigingen door het COA en de politie naar lesbisch koppel
Ik haal diep adem voordat ik dit schrijven vraag me werkelijk af of het allemaal gebeurd is en vooral waarom en met wat voor doel.*

Dinsdagavond 9 februari ontving ik een bericht van een zeer aardig, lesbisch koppel, waarvan één transgender. Ze zijn uit Rusland gevlucht met hun zesjarig zoontje. Sinds april 2019 sta ik met ze in contact, zijn ze onderdeel van LGBT Asylum Support en hebben we hun voorzien van een asieladvocaat. Met z'n driën verblijven ze sindsdien in azc Ter Apel.

Het is al in de avond en ik wist dat ze de twee weken daarvoor hun zenuwslopende interviews achter de rug hadden, het meest belangrijke onderdeel van hun asielprocedure waar ze bijna twee jaar op hadden gewacht. "Sandro, we krijgen net melding dat één van ons volgende week een aanvullend interview krijgt in Ter Apel, maar het COA wil ons verplaatsen naar een azc in een ver buitengebied zonder goed openbaar vervoer zoals een trein. Help ons."

Beide maken zich zorgen omdat nu in corona-tijd, met ook nog eens sneeuw en kou, een klein kind bij zich, een transfer naar een andere azc extreem moeilijk zou zijn. Ik bel gelijk hun advocaat met wie ik die dag eerder een gesprek had over hun procedure. Die blijkt helemaal niets in beweging te krijgen bij het COA. De eerste van in totaal drie e-mails volgt aan het COA Bureau Veiligheid. Op vriendelijke wijze verzoek ik uit praktische maar ook de landelijk geldende corona-maatregelen zoals zo min mogelijk reizen, of beide nog een week in Ter Apel kunnen verblijven gezien aanvullend gehoor. Daarmee houden beiden hun rust en zijn er minder reisbewegingen. Bovendien staat de helft van hun unit al geruime tijd leeg. De volgende ochtend blijkt het COA Bureau Veiligheid niet geantwoord heeft op het verzoek en stipt vanaf 9.30 uur staat het COA bij het koppel op de stoep. Dit gesprek loopt snel uit de hand waarbij het COA hun bedreigt met dat hun asielprocedure zal worden stopgezet als ze geen gehoor willen geven aan het verzoek het azc te verlaten en al hun goederen mee te nemen naar hun volgende azc. Een tweede verzoek door LGBT Asylum Support gaat per e-mail naar COA Bureau Veiligheid met de vraag waarom er geen opvolging op signalen is geweest. Immers het koppel heeft een goed onderbouwd verzoek gedaan zonder antwoord. Maar een antwoord van COA Bureau Veiligheid blijft nogmaals uit.

Kort daarop komt die ochtend het COA opnieuw bij het koppel langs, nu versterkt met twee politieagenten volledig in uniform, gewapend met stick en handboeien. Hun zoontje is die hele dag bij hun in hun unit, ziet en maakt alles mee. Tijdens dit bezoek belt één van de asielzoeksters mij op of ik uitleg kan geven aan de agenten van de bezwaren en het feit dat het COA Bureau Veiligheid niet reageert. De twee politieagenten geven vervolgens in krachtige bewoording aan dat als beide niet willen vertrekken, dit gezien zal worden als huisvredebreuk, onderdeel van de huisregels. En zo laat de oververhitte politie-agent op luide en dwingende wijze aan beide weten dat deze huisregels in het begin van hun asielprocedure zijn uitgereikt. En als ze op dit verzoek niet ingaan, er een verordening zal worden uitgebracht. Wat zou inhouden dat beide in detentie geplaatst zullen worden geplaatst en hun kind van hun gesplitst zal worden. "Of ik dit even kon vertalen", vroeg de agente. "Want", zo vertelde ze me, "We voeren hier enkel de regels uit van hoger hand".

Op dat moment had ik al aan beide asielzoeksters aangeboden te willen helpen door met onze bestelbus hun goederen desnoods naar hun volgende azc te brengen. Ik voelde al aan dat dit kansloos zou worden en de enige optie zou dan zijn om alsnog mee te werken. Over die goederen was het over de telefoon me al duidelijk geworden dat het o.a. om twee fietsen ging, veel koffers, tassen en speelgoed van hun zoontje. Te veel spullen, zeker met een klein kind om allemaal in één keer mee te kunnen nemen. Maar de politieagenten waren volhardend: "U had ze eens moeten horen hoe ze het COA behandelden als vuil", zei de politie-agent tegen mij terwijl ik beide asielzoeksters op de achtergrond hoorde huilen. Waarbij ze nogmaals in gebroken Engels herhaalde voor het koppel. "Er zijn voor u twee keuzes: als u niet meewerkt komt er een verordening. Dat houdt in als u niet vertrekt uit deze unit, u in detentie belandt en uw kind elders wordt geplaatst. Of u verleent uw medewerking. Om 2 uur komen we terug.", sloot de agente af. Ik was perplex, geschokt over hoe het zo snel kon escaleren om niets en de knetterharde bewoordingen maar ook bedreigingen van politie. Dit zijn alleraardigste mensen die louter hier komen om hun veiligheid, altijd respectvol zijn. Bovendien komen ze vanuit een land waar je autoriteiten absoluut niet kan vertrouwen en hun reden om hun land te verlaten. Maar ook, hoe kan je dit doen in de nabijheid van een spelend kind.

Kort daarop belde ik beide asielzoeksters op. Het was op dat moment bijna één uur in de middag, naar Ter Apel rijden vanuit Groningen is voor mij ongeveer een uur. "Dit gaat niet goed, het is niet eerlijk, jullie hebben feitelijk geen keuze", vertelde ik. "Ik kom jullie kant op, ben er rond twee uur en dan help ik jullie met het vervoeren van jullie spullen".

Stichting LGBT Asylum support zet zich breed in voor LHBTI (lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en interseksuele) asielzoekers in Nederland en werkt nauw samen met diverse LHBTI-belangenorganisaties in Nederland om zo niet alleen een vangnet maar ook een gids te zijn.

IBAN NL47 TRIO 0212 4621 72
KvK-nummer 65463269

p/a Noorderstationsstraat 40, 9717 KP Groningen
Sandro Kortekaas, voorzitter 06 1940 70 30
www.lgbtasylumsupport.nl
www.facebook.com/LGBT-Asylum-Support
info@lgbtasylumsupport.nl

Vlak voor Ter Apel werd ik door één van beide asielzoeksters opgebeld. “Ja, hier het COA aan de lijn, ik hoor dat u deze kant op komt. Hoe laat bent u er? Dan gaan we zorgen dat u met de auto tot aan hun unit mag rijden, want ja, corona-maatregelen, dan mag er eigenlijk geen bezoek komen...”. Verbaasd bedank ik voor de medewerking.

Na de slagbomen bij de receptie, stopte ik mijn bestelauto voor hun unit waar de deur, ondanks vrieskou, wagenwijd openstond. Beide asielzoeksters - hun zoontje stil aan de keukentafel verscholen achter zijn tablet – stonden in de gang samen met twee stevige COA-medewerksters en een politieagent zonder herkenbaar uniform maar wel een mondkapje met politie-embleem. Het koppel was naarstig al hun spullen aan het inpakken met alle tassen en dozen die ze konden vinden. Ondertussen waren er ook al andere LHBTI-asielzoekers vanuit het azc gekomen, vrienden van het koppel.

“Dus u bent meneer Kortekaas”, zei één van de medewerksters zonder zich voor te stellen. De gesprekken die volgden met de twee COA-medewerksters en politie waren chaotisch, ongekend bruut, fel en intimiderend. “Ja, moet u weten” Zei één van deze dames tegen mij, “we zijn nog héél coulant geweest om ze tot twee uur de tijd te geven om hun unit te verlaten.”

Op afstand bleven ze kijken naar een omgeving die werkelijk alles weghad van een razzia van twee uiterst bange LHBTI-asielzoeksters die in te korte tijd al hun persoonlijke spullen probeerden bij elkaar te pakken, met geluiden van wanhoop die ik niet ken.

Ondertussen bleven de COA-medewerkers en de politieagent hun intimideren en hadden het onderling niet over persoonlijke eigendommen maar over ‘troep’. Die intimidatie werd zelfs zo erg dat ik één van de twee COA medewerkers vroeg om een andere toon naar mij aan te slaan als ook niet langer het woord ‘troep’ te gebruiken. Lukraak werden een aantal dozen door de politieagent buiten de unit gezet, onbeheerd achterlatend, om symbolisch duidelijk te maken dat ze eruit moeten. Er volgde nogmaals een chaotisch overleg waaruit het COA met een voorstel kwam. “Alles moet binnen een half uur ingepakt zijn. Wat niet meekan, kan in één kamer, die sluiten we af en dan kan meneer morgen de rest komen ophalen.” Het drietal, COA en politie, vertrok en kwam na een half uur weer terug. Op dat moment waren er twee fietsen in de bestelauto geladen, bij elkaar ongeveer 17 koffers, tassen, kratjes en dozen gevuld en in de bestelauto gezet. Maar toen begon de razzia pas echt en werd de druk opgevoerd voor alle andere zaken die nog niet ingepakt waren. Op zeer wijze grove wijze ‘hielp’ op zijn manier de politieagent een handje mee totdat één van het koppel, transgender, haar zelfbeheersing verloor en hem duidelijk maakte: “NO VIOLENCE!”

De kamer die aangewezen was als ‘depot’, werd volgepropt door de agent die koffers erin sleurde en alles over elkaar gooide.

Razzia, dacht ik, dit is niets anders dan een razzia. Het gaat hier om mensen, niet om ‘dingen’ die je zomaar verplaatst. Het gaat hier om mensen die hier om hun veiligheid komen en waarvan vrijwel alle LHBTI-asielzoekers getraumatiseerd zijn. Beschadigde mensen die opnieuw een leven proberen op te bouwen en op het moment dat dit plaatsvond, zichtbaar en hoorbaar niets anders dan een herbeleving hebben. LHBTI-asielzoekers die we als kwetsbaar beschouwen. En ik vraag me af, wat voor mensen werken hier? Waar zijn gedragscodes van het COA en politie, het fatsoen, het respect naar elkaar. Waar is hier de menselijke maat? En waar komt deze haat vandaan?”

De kamer die als tijdelijk depot dienst deed, werd afgesloten. Stuk voor stuk werden delen van de unit in rap tempo vergrendeld. Hun zoontje verbleef de gehele tijd op afstand in de keuken wat als laatste vertrek leeg gehaald werd. Hij kreeg nog net de tijd om zijn schoenen aan te trekken, zijn jas aan te doen en een kleurige muts op te zetten. De poppetjes waar hij nog vlak daarvoor mee gespeeld had aan de keukentafel, stopte ik nog snel in één van de laatste dozen die in mijn overvolle bestelauto ging. En ineens stonden we buiten, deden de COA-medewerksters de deur op slot en groette de politieagent deze twee dames van het COA en bedankte voor ‘de klus’ op deze ‘leuke’ middag. Ook de COA-medewerkers lieten weten klaar te zijn met hun werk, zeiden tot morgen tegen mij, draaiden zich om en liepen weg.

Ineens was ‘buiten’ de harde werkelijkheid. Een gesloten deur die voor deze asielzoekers niet meer open zou gaan. Een plek die voor hun voor het eerst in hun leven een veilig oord had geleken. Waar COA medewerkers die ze nog nooit gezien hadden, hun vandaag stonden te intimideren over hun ‘troep’ en dat ze moesten opschieten. Een plek waar in alle haast hun vergeten planten nog voor het keukenraam stonden. “En ik dacht, als ik morgen terug kom voor het ophalen van het tweede deel, neem ik die voor ze mee.”

Stichting LGBT Asylum support zet zich breed in voor LHBTI (lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en interseksuele) asielzoekers in Nederland en werkt nauw samen met diverse LHBTI-belangenorganisaties in Nederland om zo niet alleen een vangnet maar ook een gids te zijn.

IBAN NL47 TRIO 0212 4621 72
KvK-nummer 65463269

p/a Noorderstationsstraat 40, 9717 KP Groningen
Sandro Kortekaas, voorzitter 06 1940 70 30
www.lgbtasylumsupport.nl
www.facebook.com/LGBT-Asylum-Support
info@lgbtasylumsupport.nl

Wanneer een transfer door het COA deportatie wordt (deel II)

Buiten in de vrieskou overleggen we — het koppel, hun zoontje en ik — hoe hun route met het openbaar vervoer zal zijn en de vraag of het nog haalbaar is vanwege de avondklok. Hun zoontje begint te huilen. Het is voor hem teveel en merkt dat hij niet meer naar binnen kan. Deze dag heeft hij alles meegemaakt hoe zijn ouders — volledig over hun toeren — geen grip meer hadden op een panieksituatie die enkel buiten hun om escaleerde. Vreemde, onbekende COA medewerkers in hun unit die dreigden hun asielprocedure stop te zetten, politieagenten volledig in uniform die in hun unit dreigden hun kind af te nemen. Niets anders dan ongekende vromen van bedreiging, machtsvertoon en intimidatie. Een kind ziet en voelt alles en ik maak me daarom ernstig zorgen om hem. En omdat het zo snel die ochtend escaleerde, was dat voor mij ook de voornaamste reden om gelijk die middag naar ze toe te rijden.

Het is inmiddels laat in de middag. Ik leg het koppel uit dat mijn route per auto naar hun volgende azc één uur en bijna drie kwartier rijden is. Met ruim drie en een halve uur is hun route per openbaar vervoer met zes keer overstappen nog veel langer. Bovendien met het risico dat als ze ergens één overstap missen, ze niet voor de avondklok aankomen. Ik vertel beide hoopvol dat we een uitzonderlijk goed contact hebben met de lhbt-vertrouwenspersoon van deze azc sinds onze succesvolle azc Pride Tour in 2020. En ik spreek af deze medewerkster van het COA direct in te lichten zodra ik bij ben aangekomen.

Met een in een veel te krappe tijd volgestouwde bestelauto rijd ik richting de uitgang van azc Ter Apel en kom langs één van de kunstprojecten van beschilderde banken en tafels in het azc. Een project waar het koppel positief aan bijdroeg voor een veilige en prettige leefomgeving zoals ook het zaaien van zonnebloemen. Immers niet enkel door de achterstanden bij de IND verblijven vele asielzoekers veel te lang in azc's, worden problemen in azc's zeker ook gedomineerd door veiligelanders. Daarmee is het absoluut geen optimale omgeving waar kinderen zoals hun amper zesjarig jongetje, veilig kunnen opgroeien. Wat daarvan het effect in de nabije toekomst zal zijn, laat zich raden.

Na twee slagbomen, het passeren van de regenboogvlag die het COA van LGBT Asylum Support in 2017 ontving tijdens Nationale coming out dag en nu bij alle azc's in Nederland beleid is, rijd ik door naar hun volgende azc. Onderweg merk ik hoe ik in shock ben van het zacht jammeren van beide ouders tijdens deze ongekende actie eerder deze dag van COA-medewerkers en politie van azc Ter Apel. De machteloosheid, het verschil in machtsverhouding, het laat me niet los, merk ik. En ik bedenk me telkens, als ik dat al zo ervaren heb, wat krijgt een kind daarvan mee. Deze vorm van bedreiging en intimidatie was excessief en mag niet zomaar op z'n beloop laten gaan. Dat moet een vervolg krijgen.

Geheel anders is het warme welkom wat ik meemaak in hun nieuwe azc en wat straks ook het koppel en hun zoontje te wachten staat. Want als ook hier de slagboom opengaat, word ik direct door de lhbt-vertrouwenspersoon naar een besprekkamer geleid. 'Sandro wat is er gebeurd, vertel', en ik krijg de kans om als mens tot mens de uitzettingsactie van vandaag, die niets meer weg had van een reguliere transfer maar juist vanwege het buitensporig intimiderende en bedreigende gedrag, eerder zich kenmerkte als dat van een 'deportatie' en 'razzia'. Wat de impact is op beide getraumatiseerde ouders omdat ze dit enkel in Rusland zouden kunnen verwachten, als ook mijn zorgen om hun zoontje. 'Sandro, ik ben hier tot tien uur vanavond dus ik vang ze op. Ik kom uit een kleine gemeenschap waar we op elkaar letten', wordt me geruststellend en vanuit haar hart gemeend door de lhbt-vertrouwenspersoon verteld. En dit is waar het precies om gaat, de menselijke maat, aandacht voor omstandigheden, aandacht voor de individu. Het verwarmt me op een koude winterdag. Ik zou haast willen dat elke azc een lhbt-vertrouwenspersoon als zij heeft.

We bespreken tevens het probleem wat zich de aankomende week gaat afspelen als één van het koppel om negen uur in de morgen zich opnieuw moet melden voor een aanvullend gehoor in Ter Apel. Want met het openbaar vervoer zal dit niet lukken en was dit ook één van de praktische redenen waarom ze aan het COA van azc Ter Apel vroegen daar nog een week langer te mogen verblijven.

Met verbazing hoor ik: 'Ja, de oplossing is dan dat het COA betaald voor een taxi' en ik reken snel uit dat het dan minstens vierhonderd euro of meer moet kosten. Verbaasd bedenk ik me hoe hier met overheids-geld wordt omgegaan. Immers, had het koppel nog een week langer in azc Ter Apel gezeten, had dat de vierhonderd euro gescheeld als ook mijn twee autoritten.

Samen met deze lhbt-vertrouwenspersoon halen we in het schemerdonker mijn bestelauto leeg. Ik app ondertussen met het koppel hoe hun reis verloopt, stel ze gerust dat ze hier een warm welkom zullen krijgen en de lhbt-vertrouwenspersoon op de hoogte is van hun situatie. In een donkere nacht rijd ik terug naar mijn huis in Groningen waar ik op dezelfde tijd als zij in hun nieuwe azc, aankom. 's Avonds tot laat schrijf ik deel I; 'Wanneer een transfer door het COA deportatie wordt'.

De volgende dag maak ik voor het tweede deel van hun goederen nogmaals dezelfde ruim 4 uur durende route van Groningen, Ter Apel naar hun nieuwe azc en weer terug naar mijn stad Groningen. Maar niet voordat ik eerst 'Deel I' online plaats.

Na een uur rijden gaan opnieuw de twee slagbomen van azc Ter Apel voor me open, mag ik per uitzondering met een auto als ook als bezoeker in corona-tijd het azc in en passeer ik 'mijn' regenboogvlag. Met het passeren van deze vlag, schiet als gedachte het woord 'symbool politiek' door mijn hoofd en vraag ik me af waar gisteren juist een vorm van lhbt-beleid naar kwetsbare lhbt-asielzoekers te bespeuren was. Niets van dit alles, als sneeuw voor de zon.

Nogmaals staat de voordeur van hun unit wagenwijd open en één van de COA-medewerksters die gisteren ook aanwezig was, is voor inspectie ter plekke samen met verschillende andere medewerkers. De persoonlijke goederen die gisteren nog als 'troep' werden aangemerkt, worden uit het tijdelijke depot gehaald en door het COA naast de voordeur gezet. Zonder medewerking breng ik vervolgens zelf de goederen in mijn bestelauto. Ik bemerk daardoor hoe de werkzaamheden door deze allemaal anonieme medewerkers – waarvoor het waarschijnlijk dagelijkse praktijk is – formeel, onverschillig en bijna gevoelloos wordt uitgevoerd.

Als laatste gebaar ik naar de planten die nog steeds voor het keukenraam staan, want ook die gaan mee. En terwijl de COA-medewerkster opnieuw de deur van de unit afsluit, vraag ik terloops of er een declaratieformulier is zodat ik de transportkosten bij het COA kan indienen. Immers, als gisteren alles in onderling overleg had plaatsgevonden, had alles waarschijnlijk met wat passen en meten, in één keer meegenomen kunnen worden. En in alle hectiek waar het COA zelf debet aan was, was het ook het COA die zelf voorstelde dat ik dan de volgende dag nog maar een keer langs zou moeten komen. "Meneer, dat is niet onze verantwoordelijkheid, daarvoor moet u bij de asielzoekers zijn", gaf de COA-medewerkster als ontwijkend antwoord waarmee voor haar einde discussie.

Met gemengde gevoelens verlaat azc Ter Apel waar een mensenmassa veel te dicht op elkaar staat te wachten voor hun wekelijkse meldplicht. Het is extra druk op dagen als deze in het doorgaans vrijwel geheel autovrije terrein van azc Ter Apel. Stapvoets verlaat ik via de twee slagbomen het azc. Bij de ingang beweegt de wind voorzichtig een beetje de regenboogvlag die naast de vlag van het COA hangt. Trots wapperen zit er vandaag niet in.

Door een maagdelijk wit landschap rijd ik naar een ander deel van het Noorden waar dezelfde zon schijnt maar in deze azc een compleet andere wind waait. Na een vriendelijk gesprek met een COA-medewerker, zie ik één van het koppel zwaaiend op mij af komen, blij na alles van de dag daarvoor me weer te zien. Met twee bolderwagens vol goederen, help ik nog een handje mee om hun laatste persoonlijke spullen waaronder de planten die nog voor hun keukenraam stonden, af te leveren voor hun unit. Het eerste welkomsgesprek met hun lhbt-vertrouwenspersoon heeft hun zichtbaar goed gedaan waarmee eindelijk aandacht voor hun als individu. En in een nog onwennige omgeving nemen we nog snel een selfie voor de voordeur van hun nieuwe opvang, hun tijdelijke nieuwe thuis.

"Take some time to rest also, Sandro. You do so much for all lgbti-refugees", krijg ik als bedankje van het koppel mee. En ik antwoord met grote glimlach achter mijn mondkapje: "An activist never has time to rest", met verwijzing naar de ruim drieduizend uur vrijwilligerswerk in 2020. En terwijl ik met een lege bolderkar terugloop naar mijn auto om naar mijn veilige thuis te rijden, probeer ik me telkens voor te stellen wat er nou misging, hoe het zo kon escaleren, de reden of redenen. Waarom de aandacht voor de individu per azc zo hemelsbreed kan verschillen en zeker ook de belangrijke rol van lhbt-vertrouwenspersonen. Want het is niet de eerste en waarschijnlijk ook niet de laatste keer, dat we deze vorm van agressieve intimidatie meemaken door het COA als ook door de politie. Maar wel dat het de eerste keer is dat ik dit als getuige meemaak. En onderweg naar mijn veilige thuis, bedenk ik alweer de volgende nieuwe actie: #HartvoorYuliaenTara.

Sandro Kortekaas
Voorzitter LGBT Asylum Support

winnaar Winq Diversity Award 2019
Ridder in de orde van Oranje Nassau 2020
VN Wereldverbeteraar duurzame werelddoelen 2020

Stichting LGBT Asylum support zet zich breed in voor LHBTI (lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en interseksuele) asielzoekers in Nederland en werkt nauw samen met diverse LHBTI-belangenorganisaties in Nederland om zo niet alleen een vangnet maar ook een gids te zijn.

IBAN NL47 TRIO 0212 4621 72
KvK-nummer 65463269

p/a Noorderstationsstraat 40, 9717 KP Groningen
Sandro Kortekaas, voorzitter 06 1940 70 30
www.lgbtasylumsupport.nl
www.facebook.com/LGBT-Asylum-Support
info@lgbtasylumsupport.nl